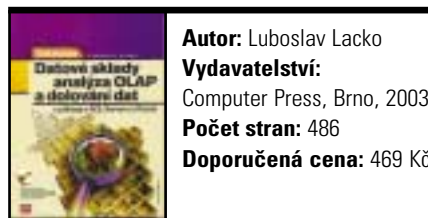

RECENZE

Datové sklady, analýza OLAP a dolování dat

Pokud jste pečlivými čtenáři tuzemské databázové literatury a případně důslednými účastníky vývojářských konferencí softwarových výrobců, bude pro vás tato kniha v podstatě očekávaným logickým pokračováním. Autor má za sebou několik původních publikací a problematika, o níž je řeč v této novince, plynule navazuje na jeho dřívější učebnice. Kniha vás zavede do oblasti práce s databázemi, jež stojí za hranicí nezbytně nutné, základní výbavy správce serveru či tvůrce

Autor: Luboslav Lacko
Vydavatelství: Computer Press, Brno, 2003
Počet stran: 486
Doporučená cena: 469 Kč

nejjednodušších aplikací. Bez zbytečných odboček vás autor provede problematikou zhodnocení nashromážděných údajů a získáváním smysluplných informací ve formě podkladů pro provádění důležitých rozhodnutí. Ačkoliv při letném nahlédnutí jde o hodně technologicky orientovaný text, letmo by měli nahlédnout i manažeři či ekonomové, jak sám autor nabádá.

Výuka je strukturována v poměrně dobré shodě s prací tvůrce datového skladu či analytika. Od úvodních, mírně teoretických kapitol o databázových strukturách a datových skladech, autor postupuje k „předvaření“ dat a následně k nejednodušším analýzám OLAP. V dalších kapitolách jsou podrobněji popsány pokročilá témata, jako využití jazyka MDX či vývoj rozsáhlejších aplikací OLAP. Osmá část je pak zaměřena na data mining, a to opět od teoretického základu po praktické ukázky. Jistým vyvrcholením je prezentace řešení reálného projektu 2TB datového skladu (pamatujete na Inxev?), a uživatelům databázi Oracle přijde vhod kapitola 10 se specializovanými příklady.

Stejně jako předchozí knihy autora, vyznačuje se i tato vysokou didaktickou úrovní. Tvůrce evidentně našel recept na koktejl, jenž zahrnuje přiměřené množství nezbytné teorie, dostatek výmluvných příkladů a bohatý, místy klíčový grafický doprovod. S učebnicí se dobře pracuje, máte chuť experimentovat a číst dál, a užitná hodnota textu je velmi vysoká. Sice to není čtivo pro začátečníky, ale máte-li databázový základ, jde o dobrou možnost se něco opravdu naučit. Jen ten otřepaný příklad s jedovatými houbami už mohl být nahrazen něčím dalším.

PATRIK MALINA

RECENZE

Začínáme programovat v jazyce Python

Po období přehlížení se dostalo u tuzemských nakladatelů modernímu programovacímu jazyku Python milosti. Protože učebnic tohoto druhu není nazbyt, představuje zde předkládaná novinka jednu z mála příležitostí sáhnout po obsáhlejší, česky psané literatuře k systematickému studiu. Jste-li odhodlaní a trpěliví, máte šanci se hodně naučit.

Ačkoliv je kniha koncipována jako kurs pro úplně začátečníky v Pythonu, autoři jako by chtěli volbou obsahu podpořit svá tvrzení, že Python je v současnosti jeden z „nejproduktivnějších“ programovacích jazyků, je-li možné to takto vůbec říci. Úvodní části knihy jsou pochopitelně věnovány tradičním „zahřívacím“ programátorským tématům: po stručné historii vývoje Pythonu a několika důvodech, proč jej použít, se přes základní a pokročilé datové typy prokoušete k programovým konstrukcím, základům funkcí a procedurám, a dále třeba k práci se souborovým systémem a soubory.

Zajímavé je zařazení kapitoly o výjimkách: přestože síla Pythonu zčásti stojí na strukturách objektově orientovaného charakteru, právě ošetření výjimek je vloženo s předstihem, jakoby v rámci „procedurální“ části. Samotným základem práce s třídami je věnováno možná až překvapivě málo místa, což je ovšem bohatě vyna-

Autoři: D. Harms, K. McDonald
Vydavatelství: Computer Press, Brno, 2003
Počet stran: 456
Doporučená cena: 390 Kč

hrazeno ve třetí části knihy, jež zahrnuje kapitoly s pokročilými vlastnostmi jazyka. Najdete zde objektové pojetí datových typů, speciální metody, ale též regulární výrazy.

Přestože někde tady by mohla kniha klidně končit, autoři přidali ještě další část pro zapálené a zdatné adepty. Témata jako spolupráce s COM architekturou Windows, integrace s C či C++ nebo JPython jistě nejsou maličkovitá a jejich zvládnutí již vyžaduje širší rámec znalostí mimo samotný Python. Několik desítek závěrečných stran je pak věnováno referenční příručce.

Na knize jsme při studiu ocenili především strukturu výkladu: výuka je členěna na relativně malé, samostatné části, a to jak na úrovni kapitol, tak nižší. Klíčová je ohromná zásoba krátkých, trefných ukázek a příkladů s příslušným komentářem, jdete z jednoho pokusu do druhého, což je dobře.

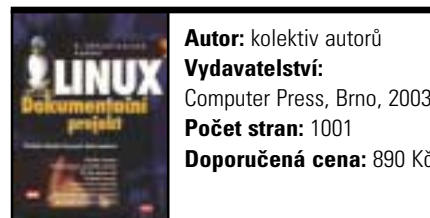
PATRIK MALINA

RECENZE

Linux: Dokumentační projekt 3. aktualizované vydání

Těžko říci, zdali právě proto nebo navzdory tomu, že se operační systém Linux vyvíjí přes 10 let jako open source aktivita, má tento důležitý softwarový produkt jako svou nedílnou součást poměrně obsáhlou kmenovou dokumentaci. Klíčovou zásobu informací, jejíž alespoň některou část každý uživatel či administrátor někdy využije, již potřetí přeložilo a vydalo totéž nakladatelství.

Obsáhlá dokumentace je strukturována na základě uživatelské „zapálenosti“. První část knihy

Autor: kolektiv autorů
Vydavatelství: Computer Press, Brno, 2003
Počet stran: 1001
Doporučená cena: 890 Kč

tedy tvoří Příručka uživatele s příslušnou kolekcí kapitol, v nichž jsou zpracovány historie UNIXu vůbec, základní operace s počítačem, první kroky v interpretu příkazů či úvodní seznámení s dnes neodmyslitelným grafickým uživatelským rozhraním systému X Windows. Nechybí též první krůčky při editaci souborů v magickém Emacsu, základní konfigurační procedury a nejjednodušší komunikační postupy, jako jsou elektronická pošta či WWW.

Druhá část svazku je zaměřena na administrativní úlohy s výjimkou správy sítí. Jsou zde zařazena pojednání o adresářových strukturách a souborovém systému, práci s disky, správě paměti či spuštění a zastavování Linuxu. Výběr nejdůležitějších témat doplňuje správa uživatelských účtů, přihlašování či zálohování. Dle očekávání velmi obsáhlá je třetí část, zaměřená na síťovou problematiku. Důkladně je zpracována látka o klíčové protokolové sadě TCP/IP, ale též sériová komunikace a protokol PPP. Pochopitelně zde nechybí velmi důležité kapitoly o správě firewallu, ochraně počítače či nejdůležitějších aplikačních protokolech. Nejobsaáhlejší a konceptně zdařile je sestavena část čtvrtá, nabízející praktické návody. Právě zde hledějte novinky, jako je práce s DVD, připojení USB fotoaparátů či kooperace s Windows.

Přestože tento zdroj informací je ve své originální, ryzí podobě dostupný v elektronické formě zdarma, význam tištěného provedení je nepopíratelný. Pro řadu uživatelů je delší pojednání v angličtině nepřekonatelnou překážkou, a upřímně řečeno, stovky stran strávených u monitoru stále nejsou ničím lákavým.

PATRIK MALINA

RECENZE

Učíme se programovat v jazyce Assembler pro PC

Žijeme v programátorské době, již jednoznačně dominují vyšší programovací jazyky, nezřídka bohatě vybavené pro objektově orientovaný návrh. V čase Javy a C++ se může zdát velmi bláhová myšlenka zabývat se něčím tak „nízkým“, jako je assembler na platformě PC. Přesto se, pokud nás paměť neklame po opravdu velmi dlouhé době, dostává na trh základní učebnice tohoto toporného způsobu, jak přinutit počítač k žádoucí činnosti.

Autor k problému přistoupil bez očekávání čtenářových znalostí – předpokladem ke studiu je jen základní znalost PC a jeho ovládání, a ovšem též značné odhodlání. Tvůrce této základní látky totiž rovnou přistupuje k věci. Již první kapitoly jasně směřují k cíli: přes tradiční převody čísel v různých číselných soustavách a přehled proměnných se zájemce prokoušává k architektuře mikroprocesorů, registrům a koncepci přerušení. Posléze dojde na zakládání v podobě prvních instrukcí, a pokud se zájemce nechytí u základních aritmetických operací, pokračování bude jen velmi obtížné.

Po zevrubném seznámení s instrukční sadou autor navazuje praktičtější zaměřenou látkou. Seznámíte se s nezákladnějšími činnostmi operačních systémů, k ruce dostanete nadále nepostradatelný nástroj v podobě překladače NASM,

Autor: Rudolf Marek
Vydavatelství: Computer Press, Brno, 2003
Počet stran: 228
Doporučená cena: 197 Kč

a dále již pokračujete programování pro konkrétní platformy, jimiž jsou DOS, Windows a Linux. Závěrečná kapitola je pak věnována interakcím assembleru s jinými programovacími jazyky, typicky „céčkem“.

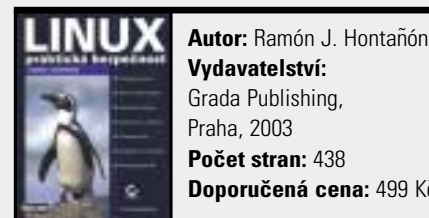
Přestože je kniha cílena na začátečníky, domníváme se, že místy se bude jednat o příliš velké sousto. Některé pasáže byly autorem pojednány až příliš stručně, což značně ztěžuje chápání, a situaci neulehčuje ani fakt, že v některých částech publikace je příkladů velmi poskrovnou, ačkoliv si je assembler velmi žádá. Pokud však máte jistý základ a nějaká ta instrukce vás nepřekvapí, budete na tom o poznání lépe. Cenné je též bezesporu přiložené CD s řadou zdrojů a zajímavým softwarem. Avšak přece: pokud pamatujete legendární Zajíčkovy Bity do bytu, asi budete cítit jako my, že pro začátečníky to mohlo vypadat ještě trochu jinak.

PATRIK MALINA

RECENZE

Linux Praktická bezpečnost

Ještě nedávno se mohlo zdát, že synonymem pro děravý systém jsou jednoznačně Windows a publikace, jež se zabývaly ochranou této platformy, měly průběžně navrch. Pro alespoň mírně obezřetného uživatele však není žádnou novinkou, že Linux není o nic méně průstřelný a jeho ochrana je seriózní disciplínou. Výsledkem nakladatelských snah o srovnání bilance je i tento svazek, zahrnující poměrně širokou škálu témat z oblasti zabezpečení Linuxu. Předlohou byla kniha

Autor: Ramón J. Hontaňón
Vydavatelství: Grada Publishing, Praha, 2003
Počet stran: 438
Doporučená cena: 499 Kč

z dílny Sybexu, jehož ediční plány staví problematiku bezpečnosti na přední místa.

Publikaci lze směle označit za úvodní příručku pro adepty na administraci zabezpečení. V žádném případě se nejedná o sebrané spisy o vypečených útocích, jejichž popisům nikdo nerozumí – očekávejte seriózní, srozumitelný a konceptně velmi dobře rozvržený výklad. Autor pouze očekává, že jste obecně v Linuxu doma, což ovšem nepodceňujte, neb pro vás četba ztratí smysl. Obzvláště na počátku knihy je znát, že cílem nebylo sestavit ryze technologické pojednání: příjemným překvapením jsou časté odstavce o celkové koncepci zabezpečení, důležitých principech a praktických východiscích.

Zařazená témata postihují nejpřičtější postupy a bezpečnostní aktivity a látka je řazena dle logiky vaší práce. Počáteční kapitoly řeší prvotní nastavení po instalaci a zavedení auditovacích postupů, následuje zabezpečení síťových služeb a poměrně dost prostoru je věnováno jejich korektnímu spuštění. Následuje veledůležitá část o auditu sítě s nezbytnými kapitolami o nástrojích Nessus a Nmap. Třetí část knihy zahrnuje zabezpečení aplikací, takže zde najdete pojednání o elektronické poště, webových službách či serverové službě Samba. Dále už budete narážet jen na lahůdky v podobě zabezpečení demilitarizované zóny, konstrukce firewallu, návrhu a realizace virtuálních privátních sítí a silného zabezpečení pomocí protokolu Kerberos.

Největším přínosem knihy je skladba jednotlivých témat. Přestože některá pojednání od originálního vydání citelně zastarala (viz třeba vývoj Samby), jde o cenný výchozí materiál pro úvodní studium bezpečnosti.

PATRIK MALINA

RECENZE

Administrace systému Linux Průvodce administrátora

Knihy z produkce věhlasného nakladatelství Osborne/McGraw-Hill jsou díky své kvalitě vděčnými předlohami pro přípravu mnoha tuzemských vydání, a tak i v tomto případě vsadil český nakladatel na spolehlivý zdroj v podobě již třetí edice populární učebnice linuxové administrace. Protože nabídka tohoto typu publikací v češtině je již poměrně bohatá, s touto novinkou se stává rozhodnutí o výběru a koupi opět složitější.

Předkládaná kniha totiž rozhodně patří mezi zdařilejší dílka svého druhu. Přestože vymezení základních úkonů pro administraci Linuxu a jejich popis nejsou ve vymezeném rozsahu snadným úkolem, autorská dvojice převážně úspěšně našla cestu mezi extrémně v podobě nesrozumitelného závalu, či naopak nepoužitelným zjednodušením.

Výběr témat je typický a reprezentativní a převratně novinky zde nehledejte. První část je „distribučně-instalační“ a věnuje se základnímu zprovoznění serveru, včetně grafického prostředí a instalace prvních aplikací. Ve druhé části přichází řeč na rutinní administrativní operace, jako jsou zřizování a správa uživatelských účtů, práce se souborovým systémem, překlady jádra, spuštění a vypínání systému či zabezpečení. Část třetí je ryze internetového charakteru, tak-

Autoři: Steven Graham, Steve Shah
Vydavatelství: Grada Publishing, Praha, 2003
Počet stran: 550
Doporučená cena: 549 Kč

že zde očekávejte problematiku DNS, webového serveru Apache, FTP či poštovních aplikačních protokolů. Následující oddíl pak řeší otázky řízení intranetu a s ním související nezbytné služby, mezi něž jistě patří DHCP, NIS, NFS či Samba pro úspěšné soužití s Windows v jednom prostředí.

Už při čtení dřívějších vydání této knihy jsem získal zajímavý pocit, jež jsem si znovu osvěžil. Tvůrci dokáží čtenáři látku přiměřeně vysvětlit, ale protože vše potřebné do jednoho svazku nemohli „nacpat“, alespoň vás navnadí k dalšímu studiu, což dělají velmi šikovně. Didakticky cenné jsou kontrolní i pokročilé otázky za jednotlivými kapitolami, a tempo výkladu lze označit za středně náročné a přiměřené. Pokud se místy ztratíte, stačí nechat vše uležet. Místy nepochopitelně strukturovaný výklad nakonec vždy „povolil“ a splnil svou funkci.

PATRIK MALINA 4 0001/FEL □